

Barnkonventionen i korthet

ERIKSHJÄLPEN

förändrar världen genom att ge liv åt barns drömmar

Vad är barnkonventionen?

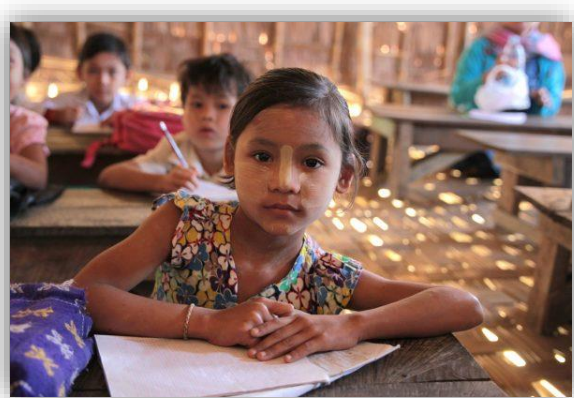
Den 20 november 1989 antog FN:s generalförsamling konventionen om barnets rättigheter. Barnkonventionen fastslår att barn har särskilda rättigheter. Ordet konvention betyder överenskommelse, och genom barnkonventionen har länder över hela världen kommit överens om att säkerställa att barn ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Konventionen innehåller 54 artiklar och 3 stycken s.k. tilläggsprotokoll. Artiklarna är de regler som säger vad varje barn har rätt till. Alla artiklarna är lika viktiga och gäller för alla barn.

Barnkonventionen tillerkänner barn medborgliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Den innehåller fyra grundprinciper:

- Att alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- Att alla barn har rätt till liv och utveckling
- Att alla barn har rätt att säga sin mening och får den respekterad

De stater som har ratificerat barnkonventionen måste lämna in skriftliga rapporter vart femte år till FN:s kommitté för barnets rättigheter om vad de gjort för att förverkliga barnkonventionen. Kommittén diskuterar sedan med representanter från statens regering och ger rekommendationer om saker som bör förbättras.

Barnkonventionen i korthet

Artikel 1

Ett barn är varje människa under 18 år.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 4

Staten ska vida alla lämpliga åtgärder för att genomföra konventionen. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.

Artikel 5

Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och ska vägleda barnet då ha/hon utövar sina rättigheter.

Artikel 6

Varje barn har rätt att leva och utvecklas

Artikel 7

Varje barn har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är och bli omvårdad av dem.

Artikel 8

Varje barn har rätt till en egen identitet.

Artikel 9

Ett barn ska inte skiljas från sina föräldrar mot deras vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som är skilt från föräldrarna har rätt att träffa dem regelbundet.

Artikel 10

Ansökningar från familjer som vill återförenas ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.

Artikel 11

Staten ska bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Artikel 13

Varje barn har rätt till yttrandefrihet.

Artikel 14

Staten ska respektera barnets rätt till tankefrihet, religionsfrihet och samvetsfrihet.

Artikel 15

Varje barn har rätt till föreningsfrihet och att delta i fredliga sammankomster.

Artikel 16

Varje barns rätt till privatliv ska respekteras.

Artikel 17

Staten ska ta ansvar för massmediers roll när det gäller varje barns tillgång till information.

Artikel 18

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling.

Artikel 19

Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller annan som har hand om barnet.

Artikel 20

Att barn som berövats sin familjemiljö har rätt till alternativ omvårdnad.

Artikel 21

Vid adoption ska staten säkerställa att barnets bästa främst beaktas.

Artikel 22

Ett barn på flykt har rätt till skydd och hjälp.

Artikel 23

Ett barn med funktionsvariation har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör ett aktivt deltagande i samhället.

Artikel 24

Varje barn har rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barnets hälsa ska avskaffas.

Artikel 25

Staten ska göra regelbunden översyn av situationen för ett barn som är omhändertaget av myndigheter.

Artikel 26

Varje barn har rätt till social trygghet.

Artikel 27

Varje barn har rätt till en skälig levnadsstandard.

Artikel 28

Varje barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara gratis.

Artikel 29

Undervisningen ska syfta till att utveckla barnets fulla möjligheter, respekt för och kunskap om mänskliga rättigheter.

Artikel 30

Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.

Artikel 31

Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 32

Varje barn ska skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och arbete som skadar barnet eller hindrar hans/hennes skolgång.

Artikel 33

Varje barn har rätt att skyddas mot droger.

Artikel 34

Varje barn har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande, prostitution och pornografi.

Artikel 35

Staten ska bekämpa handeln med barn.

Artikel 36

Varje barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende.

Artikel 37

Inget barn får utsättas för tortyr, annan grym behandling eller bestraffning eller dödsstraff. Frihetsberövande av ett barn ska ske i enlighet med lag och får endast användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid.

Artikel 38

Varje barn har rätt att skyddas mot väpnade konflikter och får inte användas som soldat.

Artikel 39

Ett barn som utsatts för övergrepp eller utnyttjande har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

Artikel 40

Ett barn som är anklagat för brott eller blivit dömd för en straffbar handling har rätt att behandlas respektfullt och rättssäkert.

Artikel 41

Om det finns bestämmelser som går längre än innehållet i barnkonventionen, gäller de bestämmelserna i stället.

Artikel 42

Staten ska göra konventionens innehåll känt bland vuxna och barn.

Artikel 43-45

FN:s kommitté för barnets rättigheter övervakar och granskar att staterna följer barnkonventionen genom en särskild rapporteringsprocess.

Artikel 46-54

En stat blir bunden av barnkonventionen genom att ratificera den.

Om Erikshjälpen

Erikshjälpen bygger sin verksamhet på FN:s barnkonvention, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och en kristen värdegrund. Dessa slår fast alla individers lika och okränkbara värde, oavsett ålder, kön, etnisk tillhörighet, livsåskådning och religion.

Vi förändrar världen genom att ge liv åt barns drömmar.

www.erikshjalpen.se

